

Sürecin hafızası ya da o esnada gözden kaçanlar

25/03/2016 14:53 | A+ A-

Aras Seddigh, Galeri Nev İstanbul'da açtığı ikinci solo sergisi 'Danaburnu ve Gece Bekçisi Uyanıklar'da ve sergiye eşlik eden sanatçı kitabında kurgu ve gerçeklik arasındaki sınırları araştırıyor. Resimlerinin yanı sıra video enstalasyonu, heykel ve sanatçı kitabıyla deneysel bir üslup izliyen Seddigh, "İlk sergiden sonra sanırım daha çok üretim sürecine odaklandım. "Evet, bir şeyler ortaya çıkıyor ama bu esnada gözden kaçan neler yaşıyor?" diye sormaya başladım kendime. Dolayısıyla bazı sorularımı sadece resimle sormayacağımı fark ettim" diyor.

Haber: HALİL ATASEVER / Arşivi

Beğen < 90

Facebook'ta Paylaş

Tweetle

G+1 < 0

Aras Seddigh'in ikinci kişisel sergisi Danaburnu ve Gece Bekçisi Uyanıklar ve aynı adı taşıyan sanatçı kitabı üzerine kısa bir sohbet gerçekleştirdik. Sergi heykel, resim, yerleştirme ve kitap gibi farklı disiplinler ile sanatçının son iki yılındaki üretiminden bir dilim sunuyor. Sergi 16 Nisan tarihine kadar Galeri Nev'de görülebilir.

İlk serginin üzerinden yaklaşık iki yıl geçti. İlk sergi sonrası neler oldu, ikinci sergide kurduğun dünya nasıl oluştu? Resimden farklı olarak heykeller ve yerleştirme sergiye nasıl dahil oldu?

İlk sergiden sonra sanırım daha çok üretim sürecine odaklandım. "Evet, bir şeyler ortaya çıkıyor ama bu esnada gözden kaçan neler yaşıyor?" diye sormaya başladım kendime. Aslında sıradan olduğum kadar tuhaf deneyimlerle karşılaştım. Sıradan ve gündelik olanın tuhaflığı. Dolayısıyla bazı sorularımı sadece resimle sormayacağımı fark ettim.

Sergide heykel, resim, yerleştirmenin yanında usulca keşfedilmeyi bekleyen bir kitap bulunuyor. Bu sergide bir kitabın yaratımına sebep olan şey neydi?

Üretim sürecinde yaşadığım deneyimler, aynı zamanda gündelik yaşamlarını paylaştığım insanlar oldu. Gündelik hayattan ve bu karşılaşmalardan aldığım notlar ve ses kayıtları beni bu kitabı üretmeye yönlendirdi ve zihnimde kurguya dönüşmeye başladı. Keza diğer işlerin üretim süreciyle eşzamanlı olduğundan kitap işlerle beraber ilerledi ve birbirlerinden izler taşımaya başladılar.

Kitapta senin çektiğin fotoğraflar da yer alıyor.

Aslında fotoğrafları çekerken kitabı düşünmüyordum. Sonradan yazdıklarımla kazara bağlantıları olduğunu fark ettim. Böylece farkında olmadan kitabın içeriğiyle birlikte hazırlanmış oldum. Kitap, metin ve görsel birlikteliğiyle kendi kimliğini ve bütünlüğünü kazanmış oldu.

Kitabı serginin geneli için bir giriş/kapanış cümlesi olarak düşünebilir miyiz?

Sergi bu işle başlıyor ve şu işle kapanıyor diyemiyorum. Çünkü serginin bir hikayesi yok. Her işi bir aile ferdi olarak düşünürsek birbirleriyle ortak noktaları olduğu için tek bir başlık altında toplandılar.

Kendi başına bir eser olarak değerlendirdiğimizde, nasıl bir anlatısı var bu kitabın?

Kitap aslında üç ayrı bölümden oluşuyor. Sağdan sola okunan hikaye gerçekte yaşanan bir hikayenin içses olarak hatırlanışı. Bu hatırlama esnasında kitabın soldan sağa okunan hikayesi akıyor. Bu hikaye iç içe geçmiş iki bölümden oluşuyor; bir bölümü hayali bir yazarın (Kiyumarz) yazdığı senaryo metnini, diğer bölüm ise birinci ağızdan ve yazarın başından geçeneri içeriyor. Bu hayali yazar her iki bölümü de yazıyordu aslında ve bu bölümler belli ortak noktalarda keşişiyorlar. Altyazıya benzeyen hikayenin yazarı ise kendi unutulmuş anılarını rüya görüyormuşçasına anlatıyor. Sanırım bu durumda o da ben oluyorum.

Çok ciddi bir kurgudan bahsediyoruz. Bu noktada sanatçı kitabı olarak bu eserin bir edebiyat metninden ayrıldığı yer nedir?

Sanatçı kitabı sergideki diğer işler gibi kendini kitap biçiminde, yazı ve fotoğrafla ifade etmek isteyen bir sanat nesnesi. En önemli farkı sanırım, bu kitap denen nesnenin bir iletişim aracı olması beklenmiyor.

İzleyicinin kitapla nasıl bir iletişimi olmasını arzuluyorsun? Bir roman gibi algılanmayacağı kesin.

Bu sorunun cevabı sanırım seyirciye ait, belki kurgulanmış bir hatıra defteri, fotoğraf albümü ya da hikayeye dönüşmüş günlük olarak algılanabilir. Belkide okuyucu için bağlantısız ve absürt hikayelerden oluşuyor ve sadece sayfaları seyrederek çevirebilir.

Kitapta birçok noktada nesnelerin kokularından bahsediyorsun. Bu kokuların senin için önemi nedir?

Koku ve koklama duygusu son zamanlarda araştırmaktan kendimi alamadığım bir alan haline gelmişti. Bu ilgi ve araştırmalar sonucunda algılarımın genişleyebileceğini ve farkındalık yarattığını anladım. Kokular belleğimde daha derin bir yolculuğa sebep oluyor ve kitaptaki hikayelerin doğmasında uyarıcı rolü üstleniyordu. Duyuların karıştığı anlar, mesela "İtir yapraklarının kokusunu yudumlamak" ve ya "zift kokusunu burnunun dibinde değil, gözlerinin arkasında bir yerde hissetmek" gibi.

Sergideki yerleştirmede Edgar Allen Poe'nun Kara Kedi eserinden etkilendiğini belirtmişsin. Başka hangi yazarlarla ilgilisin? Sanatçı kitabını üretirken etkilendiğin isimler oldu mu?

İran'da fars edebiyatı ve şiirlerle geçen bir okul hayatım oldu. Onların etkisini şimdilerde fark ediyorum. Özellikle İran sinemasından çok besleniyorum. Bunlardan Farhadi, Kiyarostami, Makhmalbaf'ı sayabilirim. Ayrıca Lucrecia Martel, David Lynch ve Kieslowski gibi isimler etkilendiklerim arasında. İsim vermek çok zor aslında ama aklıma ilk gelen yazarlar ve şairler, Sadegh Hedayat, şahriyar, shamloo, Paul Auster ve Beckett diyebilirim.

Resimlerden bahsetmek gerekirse, resimlerin hiçbirinde bedenini ya da beden benzeri biçimlerin tamamını görmüyoruz. Bu biçimler başka şeylerle tamamlanıyor, aynı zamanda gizleniyor. Asla tamamlanmayan, gizlenen biçimler senin için ne ifade ediyor?

Tanımsız ve tanıdık olmayan biçimler hem "Ben boyayım aslında" diye bağırarak resimsel gerçekliği sorgulamak, hem de tanıdık biçimlerle birleşerek onların fark edilmeyen ve gizli dünyalarını temsil ediyorlar.

"Benim İsimsiz Gülüm", "Bizim İsimsiz Kelebeğimiz", "Onun İsimsiz Mumu". Resimlerin üçünün ismi bu şekilde. Ancak hiçbirisi "İsimsiz" değil, ya da net bir ismi de yok. Bu isimsizlik vurgusunun resimlerdeki gizlemeyle, tanımlamamayla bir bağlantısı var mı?

Evet, başka bir deyişle isimsizlikleri aslında isimleri oluyor. Kimliğin tanımsız alanlarına ya da değişmiş ve yitip gitmiş hafızaya vurgu yapıyor.

Heykellerde mermer ve ahşap üzerinde figürler görüyoruz. Bu müdahalelerden ortaya çıkan anlatı hafıza ile ilgili mi?

Hafıza ve süreci anıtsal bir noktaya koymak söz konusu mu?

Her heykel bir diğerini doğurduğu için birbirlerinden izler ve hatıralar taşıyabiliyorlar. Burada hatıra ya da hafıza, mermer ve ahşaptaki oymalarla özdeşleşebilir. Mermer ayaklı heykel, hafızanın anıtsal bir biçime bürünmesi olarak da okunabilir. Aynı zamanda benim için arka planda yapılan ve bir sanat nesnesi olması beklenmeyen bir süreç çıktısının anıtsallaşması diyebilirim. Kısacası onları sürecin heykelleri olarak okuyorum.

Materyal kullanımı biraz açmak gerekirse, heykellerde ve yerleştirmede kullandığın materyallerin resimlerdeki mekanik aygıtlarla ilişkisi var mı?

Bu malzemelerin resimlerdeki mekanik aygıtlarla birebir bağlantısını aramak bana pek doğru gelmiyor. Heykellerde, sürecin biraz da beni yönlendirmesine izin verdim ve sorularımın sorumluluğunu taşıyabileceğini düşündüğüm malzemeleri kullandım. Yani kullandığım malzemeler de sürecin getirisi olarak kimlik kazandı. Her birinin kendine has anlatısı ya da hissiyatı var ve diğerinden sadece bazı ipuçları taşıyor. Resimlerde de tanıdık ve insan yapımı mekanik aygıtlar figürün bir parçası haline gelerek onu melezleştirip kimliğinin bir parçası oluyor. Benzer melezlik bir ayağı kaldırım taşına takılmış ve diğer ayağı, evcil imasında bulunan, yontulmuş ahşaptan oluşan heykelde hissedilebilir.

Aras Seddigh'in 'Danaburnu ve Gece Bekçisi Uyanıklar' başlıklı sergisi 16 Nisan'a kadar Galeri Nev İstanbul'da görülebilir.

Aras Seddigh hakkında

Tahran'da doğan Aras Seddigh, B.S. Azad Üniversitesi'nde Bilgisayar Mühendisliği eğitiminin ardından, 2013 yılında Sabancı Üniversitesi'nde Görsel Sanatlar yüksek lisansını tamamladı. İstanbul'da yaşamakta olan Seddigh'in eserleri Contemporary Istanbul, Art Brussels ve ViennaFair fuarlarında Galeri Nev İstanbul tarafından uluslararası izleyiciyle buluşturuldu.